

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
Factors Influencing the Saving Behavior of Working-Age Individuals in the
Bangkok Metropolitan Area

รอซีน ไร่หามาน
สาขาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้รับผิดชอบบทความ

ROSEEN RAMAN
Email: 6714131130@rumail.ru.ac.th
Faculty of Business Administration Program in Finance,
Ramkhamhaeng University
Corresponding Author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณศึกษาคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครจากประชากรทั้งหมด 5,775,495 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่าคนวัยทำงานให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยด้านความพอใจในสภาพคล่องอยู่ในระดับมาก เมื่อทดสอบสมมติฐานด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าคนวัยทำงานที่มีเพศและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมไม่แตกต่างกัน สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน ได้แก่ ทักษะคิดทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน รวมถึงปัจจัยด้านความพอใจในสภาพคล่อง ได้แก่ ความต้องการถือเงินเพื่อสำรองฉุกเฉิน และความต้องการถือเงินเพื่อการเก็งกำไร เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ : พฤติกรรมการออม, ความรู้ทางการเงิน, ความพอใจในสภาพคล่อง

Abstract

This quantitative research study focuses on the working-age population in Bangkok, which totals 5,775,495 individuals. A sample size of 400 participants was determined for the study. The results showed that, overall, working-age individuals placed a high level of importance on financial literacy factors and liquidity preference factors. When testing the hypothesis regarding personal factors, it was found that individuals with different gender and average monthly income had different saving behaviors at the 0.05 level of statistical significance. However, differences in marital status, age, education level, and average monthly expenses did not result in

differences in saving behavior. For the analysis of factors affecting saving behavior, the results revealed that financial literacy factors including financial attitudes and financial behaviors, as well as liquidity preference factors including precautionary motive and speculative motive, were the main factors significantly influencing the saving behavior of working-age individuals in the Bangkok Metropolitan Area.

Keywords: Saving Behavior, Financial Literacy, Liquidity Preference Individuals

บทนำ

ในปัจจุบันสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและค่าครองชีพที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้การบริหารจัดการรายได้ของครัวเรือนมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเด็นด้านรายได้ รายจ่าย และการออม ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนถึงความมั่นคงทางการเงินของประชาชนในระดับครัวเรือน หากครัวเรือนมีรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่สูงกว่ารายได้ ย่อมส่งผลให้ความสามารถในการออมลดลง และอาจนำไปสู่ความเปราะบางทางเศรษฐกิจในระยะยาวได้ ดังนั้น การพิจารณาสถานการณ์ด้านรายได้ รายจ่าย และการออมของครัวเรือนจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ช่วยให้เห็นภาพรวมของสถานะทางการเงินของประชาชนในประเทศ เพื่อให้เห็นภาพรวมของแนวโน้มด้านรายได้ รายจ่าย และการออมของครัวเรือนไทย ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลสถิติจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาเสนอ ดังแสดงในตารางที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลที่สะท้อนถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของครัวเรือนในช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2566 และสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการอธิบายถึงปัญหาและแนวโน้มของพฤติกรรมการออมของประชาชนในบริบทเศรษฐกิจปัจจุบัน

ตารางที่ 1 รายได้ รายจ่าย และการออมของครัวเรือนไทย

รายการ	2564	2565	2566
รายได้รวมของครัวเรือน (ล้านบาท)	10,991,225	11,374,001	12,285,255
รายได้พึงจ่ายใช้สอยเบื้องต้น	9,576,011	9,830,164	10,572,714
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	8,455,842	9,482,300	10,320,596
การออมสุทธิ	998,717	217,097	146,446

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566

จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายได้ รายจ่าย และการออมของครัวเรือนไทยในช่วงปี 2564–2566 พบประเด็นปัญหาสำคัญที่สะท้อนถึงความเปราะบางทางเศรษฐกิจในระดับมหภาค กล่าวคือ แม้รายได้พึงจ่ายใช้สอยเบื้องต้นจะมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนแตะระดับ 10.57 ล้านล้านบาทในปี 2566 แต่ในทางกลับกัน อัตราการออมสุทธิของครัวเรือนกลับเผชิญกับภาวะหดตัวอย่างรุนแรง โดยลดลงจาก 998,717 ล้านบาทในปี 2564 เหลือเพียง 146,446 ล้านบาทในปี 2566 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นมูลค่าการออมสุทธิต่อคนจะพบว่าลดลงเหลือเพียง 2,091 บาทต่อปี หรือติดลบสูงถึงร้อยละ 32.7 ปรากฏการณ์ดังกล่าวมีสาเหตุหลักมาจากการเติบโตของค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่พุ่งสูงขึ้นในอัตราที่เร็วกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ ส่งผลให้ความสามารถในการสะสมทุน

สำรองของครัวเรือนไทยลดต่ำลงอย่างมีนัยสำคัญ และกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวท่ามกลางสภาวะค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้น

ความสำคัญของปัญหานี้สะท้อนให้เห็นถึงปรากฏการณ์ที่อาจเรียกว่า “ความย้อนแย้งทางการเงิน” (Financial Paradox) กล่าวคือ แม้ว่าคนวัยทำงานจำนวนมากจะมีความรู้หรือความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทางการเงินในระดับหนึ่ง แต่ความรู้ดังกล่าวไม่ได้ถูกนำไปปรับใช้เป็นพฤติกรรมทางการเงินในชีวิตประจำวันอย่างเต็มที่ ส่งผลให้การวางแผนทางการเงินและการออมยังไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร นอกจากนี้ ลักษณะการดำรงชีวิตในเขตเมืองขนาดใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีค่าครองชีพสูงและมีความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ อาจทำให้บุคคลให้ความสำคัญกับการถือเงินเพื่อใช้จ่ายในระยะสั้นมากกว่าการวางแผนการออมในระยะยาว ส่งผลให้ความสามารถในการสะสมเงินออมของประชาชนลดลง และอาจนำไปสู่ความไม่มั่นคงทางการเงินในอนาคต ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากกลุ่มคนวัยทำงานถือเป็นกำลังสำคัญของระบบเศรษฐกิจ การทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเงินจะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการออมและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งในระดับบุคคลและต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในภาพรวม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยความพอใจในสภาพคล่องที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงระดับพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยความพอใจในสภาพคล่องที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

1. คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน น่าจะมีพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยความพอใจในสภาพคล่องน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

พฤติกรรมการออม (Saving Behavior) หมายถึง การตัดสินใจของบุคคลในการกั้นรายได้ส่วนหนึ่งไว้เพื่อใช้ในอนาคต แทนการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารการเงินส่วนบุคคล พฤติกรรมดังกล่าวไม่เพียงสะท้อนถึงระดับรายได้เท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงวินัยทางการเงิน ความสามารถในการวางแผน และทัศนคติที่มีต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาว

Modigliani & Brumberg (1954) ได้เสนอทฤษฎีวงจรชีวิต (Life-Cycle Hypothesis) โดยอธิบายว่าบุคคลมีแนวโน้มปรับรูปแบบการบริโภคและการออมให้เหมาะสมกับรายได้ในแต่ละช่วงชีวิต กล่าวคือ ในวัยเริ่มต้นทำงานอาจมีการออมในระดับต่ำเนื่องจากรายได้น้อย แต่เมื่อเข้าสู่วัยทำงานตอนกลางซึ่งมีรายได้เพิ่มขึ้น บุคคลจะมีการออมมากขึ้นเพื่อสะสมไว้ใช้ในวัยเกษียณ ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านอายุ รายได้ และภาระทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญ

Shefrin & Thaler (1988) ได้อธิบายพฤติกรรมการออมผ่านมุมมองเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม โดยเสนอแนวคิด Self-Control ซึ่งระบุว่าบุคคลต้องเผชิญกับความขัดแย้งระหว่าง “ความพึงพอใจในปัจจุบัน” และ “ประโยชน์ในอนาคต” การออมจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมตนเอง บุคคลที่มีวินัยทางการเงินและสามารถจำกัดการใช้จ่ายได้ จะมีแนวโน้มออมเงินได้มากกว่า นอกจากนี้ แนวคิด Mental Accounting ของ Thaler (1999) ยังอธิบายว่าบุคคลมักแบ่งเงินออกเป็นบัญชีทางจิต (mental accounts) เช่น เงินใช้จ่าย เงินออม หรือเงินลงทุน ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจใช้เงิน หากบุคคลแยกเงินออมออกจากเงินใช้จ่ายอย่างชัดเจน จะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการออมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน

ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเข้าใจข้อมูลทางการเงิน วิเคราะห์ทางเลือก และนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเงินได้อย่างเหมาะสม ซึ่งถือเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมเศรษฐกิจยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในกลุ่มคนวัยทำงานที่ต้องเผชิญกับภาระค่าใช้จ่ายและการวางแผนอนาคตทางการเงิน สามารถแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

1. ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) หมายถึง ความเข้าใจของบุคคลเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการพื้นฐานทางการเงิน เช่น ดอกเบี้ย เงินเฟ้อ การออม การลงทุน และความเสี่ยงทางการเงิน รวมถึงความสามารถในการนำข้อมูลทางการเงินมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนและบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม บุคคลที่มีความรู้ทางการเงินในระดับที่ดีจะสามารถประเมินทางเลือกทางการเงินได้อย่างมีเหตุผล และสามารถวางแผนการใช้จ่าย การออม และการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนำไปสู่ความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว Lusardi & Mitchell (2014) อธิบายว่าความรู้ทางการเงินมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจด้านการออมและการลงทุน เนื่องจากบุคคลที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับดอกเบี้ย เงินเฟ้อ และความเสี่ยง จะสามารถวางแผนทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

2. ทักษะทางการเงิน (Financial Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ทางการเงินไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล เช่น การวางแผนงบประมาณ การจัดการรายรับรายจ่าย การวางแผนการออม การจัดการหนี้สิน และการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้อย่างเหมาะสม บุคคลที่มีทักษะทางการเงินที่ดีจะสามารถควบคุมค่าใช้จ่าย วางแผนการใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตัดสินใจทางการเงินได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว Xiao & O'Neill (2016) อธิบายว่าทักษะทางการเงินเป็นความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ทางการเงินไปใช้ในการบริหารจัดการรายรับรายจ่ายและการวางแผนการเงินอย่างเหมาะสม

3. ทศคติทางการเงิน (Financial Attitudes) หมายถึง ความคิด ความเชื่อ และมุมมองของบุคคลที่มีต่อการจัดการเงิน การใช้จ่าย การออม และการวางแผนทางการเงิน ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจทางการเงินของบุคคลในชีวิตประจำวัน บุคคลที่มีทัศนคติทางการเงินที่ดีมักให้ความสำคัญกับการวางแผนการเงิน การใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล และการออมเงินเพื่ออนาคต ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสมและนำไปสู่ความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว Atkinson & Messy (2012) อธิบายว่าทัศนคติทางการเงินสะท้อนถึงมุมมองและความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับการใช้จ่ายและการออม ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมทางการเงินในชีวิตประจำวัน

4. พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behaviors) หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเงินในชีวิตประจำวัน เช่น การวางแผนการใช้จ่าย การออมเงิน การจัดการงบประมาณ การชำระหนี้ และการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินอย่างเหมาะสม พฤติกรรมทางการเงินสะท้อนถึงรูปแบบการจัดการทรัพยากรทางการเงินของบุคคล โดยบุคคลที่มีพฤติกรรมทางการเงินที่ดีมักมีการควบคุมค่าใช้จ่าย วางแผนการออม และบริหารจัดการเงินอย่างมีระบบ ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว Xiao (2008) อธิบายว่าพฤติกรรมทางการเงินเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงิน เช่น การออม การควบคุมค่าใช้จ่าย และการวางแผนทางการเงิน ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรทางการเงินของบุคคล

ดังนั้น ความรอบรู้ทางการเงินจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครได้อย่างชัดเจน

แนวคิดและทฤษฎีความพอใจในสภาพคล่อง

ความพอใจในสภาพคล่อง (Liquidity Preference) หมายถึง ความต้องการของบุคคลในการถือครองเงินสดหรือสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที เพื่อรองรับการใช้จ่ายและความไม่แน่นอนในอนาคต แนวคิดนี้มีบทบาทสำคัญในการอธิบายพฤติกรรมทางการเงิน โดยเฉพาะการตัดสินใจระหว่างถือเงินสดกับการออมในรูปแบบอื่น Keynes (1936) เป็นผู้เสนอแนวคิดความพอใจในสภาพคล่อง โดยอธิบายว่าบุคคลมีแรงจูงใจในการถือเงินอยู่ 3 ประการ ได้แก่

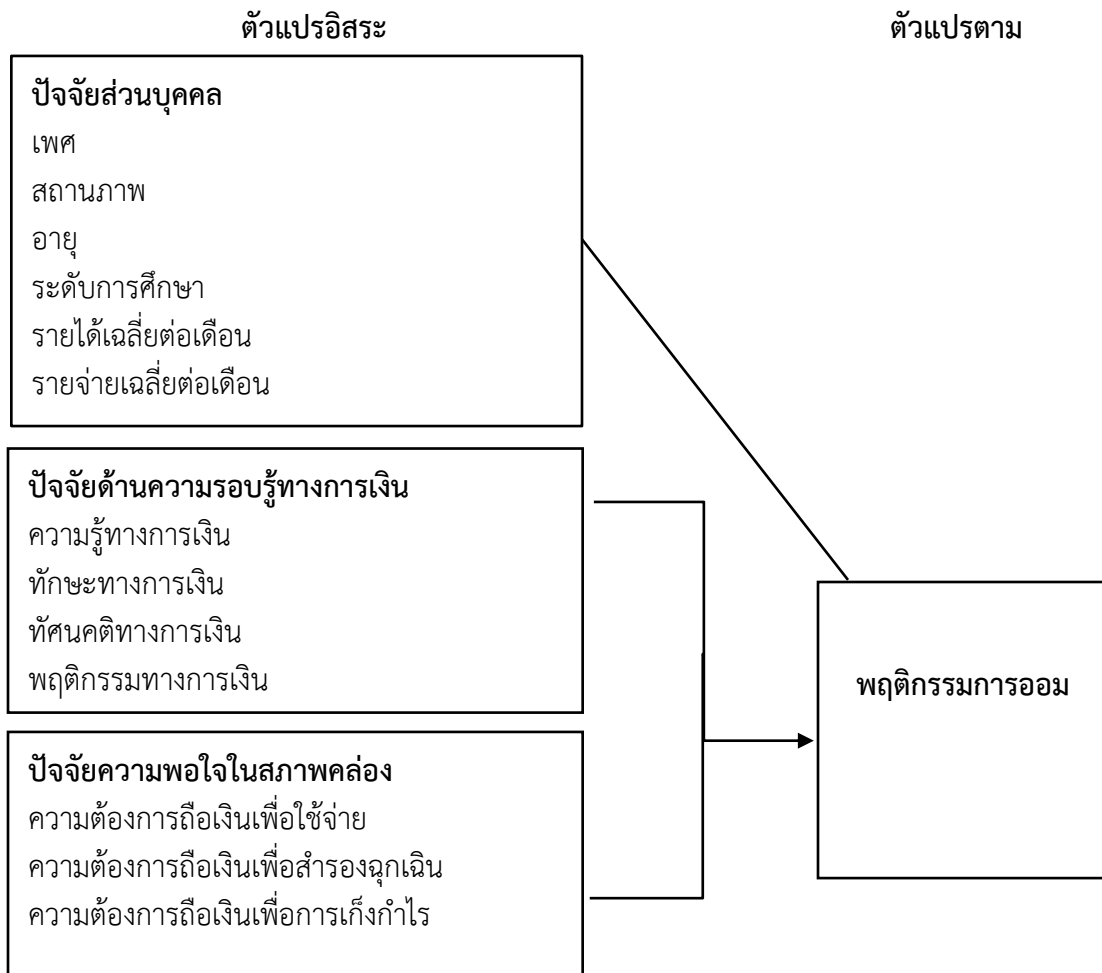
1. ความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่าย (Transactions Motive) หมายถึง ความต้องการของบุคคลในการถือเงินสดหรือสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องไว้เพื่อใช้ในการชำระค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าที่อยู่อาศัย และค่าใช้จ่ายพื้นฐานอื่น ๆ ซึ่งเกิดจากความจำเป็นในการดำรงชีวิตและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามปกติ ระดับของการถือเงินเพื่อใช้

จ่ายมากขึ้นอยู่กับระดับรายได้ รูปแบบการใช้จ่าย และความถี่ในการทำธุรกรรมทางการเงินของบุคคล โดยการถือเงินในลักษณะนี้ช่วยให้บุคคลสามารถใช้จ่ายได้อย่างสะดวกและมีสภาพคล่องเพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน Keynes (1936) อธิบายว่า ความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายเกิดจากความจำเป็นในการใช้เงินสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง และค่าใช้จ่ายพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งระดับการถือเงินสดในลักษณะนี้มักขึ้นอยู่กับระดับรายได้และรูปแบบการใช้ชีวิตของแต่ละบุคคล

2. ความต้องการถือเงินเพื่อสำรองฉุกเฉิน (Precautionary Motive) หมายถึง ความต้องการของบุคคลในการถือเงินสดหรือสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องไว้เพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดในอนาคต เช่น การเจ็บป่วย อุบัติเหตุ การสูญเสียรายได้ หรือค่าใช้จ่ายฉุกเฉินอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่คาดหมาย การถือเงินในลักษณะนี้ช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและลดความเสี่ยงทางการเงินได้ โดยระดับของการถือเงินเพื่อสำรองฉุกเฉินมักขึ้นอยู่กับความไม่แน่นอนของรายได้ ภาระค่าใช้จ่าย และระดับความมั่นคงทางการเงินของบุคคล Deaton (1992) อธิบายว่า ความต้องการถือเงินเพื่อสำรองฉุกเฉินเกิดจากความไม่แน่นอนของรายได้และเหตุการณ์ในอนาคต ทำให้บุคคลจำเป็นต้องกักเงินออมไว้เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น การเจ็บป่วย อุบัติเหตุ หรือการสูญเสียรายได้กะทันหัน

3. ความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร (Speculative Motive) หมายถึง ความต้องการของบุคคลในการถือเงินสดหรือสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องไว้เพื่อรอโอกาสในการลงทุนหรือการทำกำไรจากการเปลี่ยนแปลงของราคาสินทรัพย์หรืออัตราดอกเบี้ยในอนาคต บุคคลอาจเลือกถือเงินสดไว้ชั่วคราวแทนการลงทุนในสินทรัพย์อื่น เพื่อรอช่วงเวลาที่เหมาะสมในการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า การถือเงินในลักษณะนี้สะท้อนถึงการตัดสินใจทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์แนวโน้มทางเศรษฐกิจและตลาดการเงิน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลตอบแทนและโอกาสในการสร้างผลกำไรจากการลงทุนในอนาคต Tobin (1958) อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกพอร์ตการลงทุน (Portfolio Selection) โดยระบุว่าบุคคลจะพิจารณาความสมดุลระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทนในการถือเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในลักษณะการวิจัยแบบตัดขวาง (Cross-Sectional Study) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยหรือทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,775,495 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2567) กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยหรือทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน กำหนดโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) และทำการเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC มากกว่า 0.50 ทุกข้อ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.940 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้
1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดแบบช่วง ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน ทศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน ปัจจัยความพอใจในสภาพคล่อง ประกอบด้วย ความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่าย ความต้องการถือเงินเพื่อสำรองฉุกเฉิน และความต้องการถือเงินเพื่อการเก็งกำไร และพฤติกรรมการออม

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t-test

2.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD

2.3 วิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน และปัจจัยความพอใจในสภาพคล่อง ที่มีต่อพฤติกรรมการออม ของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.7) และเพศหญิงร้อยละ (48.3) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีสัดส่วนเพศค่อนข้างใกล้เคียงกัน ด้านสถานภาพ พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 53.8) รองลงมาคือสมรส (ร้อยละ 41.8) และหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ (ร้อยละ 4.4) ในด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 17-29 ปี (ร้อยละ 35.8) และ 30-35 ปี (ร้อยละ 35.5) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยช่วงอายุ 17-29 ปี จัดอยู่ในกลุ่ม เจเนอเรชันแซต ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัยเริ่มต้นการทำงาน มีรายได้ประจำเริ่มต้นและกำลังอยู่ในช่วงสร้างฐานะทางการเงิน ขณะที่ช่วงอายุ 30-35 ปี จัดอยู่ในช่วงต้นของ เจเนอเรชันวาย ซึ่งเป็นวัยทำงานที่เริ่มมีความมั่นคงทางอาชีพและรายได้มากขึ้น รวมถึงเริ่มให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินและการออมเพื่ออนาคต รองลงมาคือช่วงอายุ 36-45 ปี (ร้อยละ 18.1) ซึ่งอยู่ในช่วงปลายของ เจเนอเรชันวาย และช่วงต้นของ เจเนอเรชันเอ็กซ์ โดยบุคคลในช่วงวัยนี้มักมีภาระความรับผิดชอบทางการเงินมากขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนหรือภาระครอบครัว จึงให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินในระยะยาวมากขึ้น ขณะที่กลุ่มอายุ 62 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 0.8) ซึ่งอยู่ในช่วง เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ มีสัดส่วนจำนวนน้อยที่สุดในกลุ่มตัวอย่าง ด้านระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

มากที่สุด (ร้อยละ 75.3) รองลงมาคือระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 20.2) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 4.5) ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 20,001–40,000 บาท (ร้อยละ 66.8) รองลงมาคือ 40,001–60,000 บาท (ร้อยละ 18.0) และต่ำกว่า 20,000 บาท (ร้อยละ 10.1) โดยกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 100,000 บาทมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.8) สุดท้าย ด้านรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10,001–20,000 บาท คิดเป็น (ร้อยละ 75.8) รองลงมาคือ 20,001–40,000 บาท (ร้อยละ 18.5) และต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 3.2) โดยกลุ่มที่มีรายจ่ายมากกว่า 80,000 บาทมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.3) โดยสรุป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นคนวัยทำงานที่มีอายุน้อยถึงวัยกลางคน มีสถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้และรายจ่ายอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนลักษณะของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยความพอใจในสภาพคล่องน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร (n = 400)

ปัจจัย	b	Std. Error	Beta	t	Sig.	F	Sig.
ค่าคงที่	0.662	0.202		3.281	0.001*	71.029	0.000*
ความรู้ทางการเงิน	-0.070	0.055	-0.058	-1.278	0.202		
ทักษะทางการเงิน	0.063	0.055	0.057	1.144	0.253		
ทัศนคติทางการเงิน	0.148	0.055	0.124	2.709	0.007*		
พฤติกรรมทางการเงิน	0.147	0.052	0.146	2.804	0.005*		
ด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่าย	0.102	0.057	0.093	1.786	0.075		
ด้านความต้องการถือเงินเพื่อสำรองฉุกเฉิน	0.160	0.055	0.161	2.894	0.004*		
ด้านความต้องการถือเงินเพื่อการเก็งกำไร	0.303	0.042	0.368	7.247	0.000*		

R = 0.748, R² = 0.559, Adjusted R Square = 0.551, SEE = 0.464 * sig < 0.05

จากผลการศึกษาปัจจัยอิสระทั้ง 7 ด้านที่นำมาวิจัย พบว่ามีจำนวน 4 ปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพิ่มขึ้น ได้แก่ ความต้องการถือเงินเพื่อการเก็งกำไร มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.303 เป็นปัจจัยที่มีน้ำหนักสูงที่สุด รองลงมา คือ ความต้องการถือเงิน

เพื่อสำรองฉุกเฉิน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.160 พฤติกรรมทางการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.147 และทัศนคติทางการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.148 ตามลำดับ ในขณะที่ตัวแปรความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน และความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่าย ไม่พบว่ามียุทธวิธีต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ปัจจัย สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 55.90 ($R^2 = 0.559$) และสามารถเขียนสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y = 0.662 + 0.303(\text{ความต้องการถือเงินเพื่อการเก็งกำไร}) + 0.160(\text{ความต้องการถือเงินเพื่อสำรองฉุกเฉิน}) + 0.148(\text{ทัศนคติทางการเงิน}) + 0.147(\text{พฤติกรรมทางการเงิน})$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประชาชนที่อาศัยหรือทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ผลการศึกษาพบว่า คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมไม่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลมตะกู และคณะ (2566) ที่พบว่า แม้ปัจจัยพื้นฐานบางประการจะมีความสัมพันธ์กับการออม แต่ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักเพียงอย่างเดียวที่กำหนดพฤติกรรมการออม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพรรณ รัตนทรงธรรม และคณะ (2566) ที่พบว่า พฤติกรรมทางการเงินมีบทบาทสำคัญมากกว่าปัจจัยส่วนบุคคลในการกำหนดผลลัพธ์ทางการเงินของบุคคล

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยความพอใจในสภาพคล่องน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

ด้านความต้องการถือเงินเพื่อการเก็งกำไร พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.303 แสดงให้เห็นว่า บุคคลมีแนวโน้มเก็บเงินออมไว้เพื่อใช้เป็นโอกาสในการลงทุนหรือสร้างผลตอบแทนในอนาคต ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการคาดหวังผลประโยชน์จากโอกาสทางเศรษฐกิจในอนาคตเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้บุคคลตัดสินใจออมเงินมากขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Keynes (1936) ที่อธิบายว่าแรงจูงใจในการถือเงินของบุคคลส่วนหนึ่งเกิดจากความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไรในอนาคต

ด้านความต้องการถือเงินเพื่อสำรองฉุกเฉิน พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นลำดับที่ 2 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.160 แสดงให้เห็นว่า บุคคลมีแนวโน้มเก็บเงินออมไว้เพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น ค่าใช้จ่ายฉุกเฉินหรือความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อรับมือกับความเสี่ยงในอนาคตเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมการออมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Keynes (1936) ที่อธิบายว่าแรงจูงใจในการถือเงินสดของบุคคลประกอบด้วยความต้องการเพื่อสำรองฉุกเฉิน

ด้านทัศนคติทางการเงิน พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นลำดับที่ 3 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.148 แสดงให้เห็นว่า

หากบุคคลมีมุมมองหรือทัศนคติที่ดีต่อการออมและการวางแผนทางการเงิน ก็จะมีแนวโน้มจัดสรร รายได้ส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินออมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชาดา ภาวัตพิบูล (2567) ที่พบว่าทัศนคติทางการเงินมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเงินของบุคคล

ด้านพฤติกรรมทางการเงิน พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการออมของ คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นลำดับที่ 4 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.147 แสดงให้เห็น ว่า บุคคลที่มีพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสม เช่น การวางแผนรายรับรายจ่าย การควบคุมค่าใช้จ่าย และการบริหารจัดการทางการเงินอย่างเป็นระบบ จะมีแนวโน้มในการออมเงินมากขึ้น ซึ่งสอดคล้อง กับการศึกษาของ Xiao และ O'Neill (2016) ที่พบว่าพฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์กับระดับ การออมของบุคคล

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน ทักษะทาง การเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัย ทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลที่มีความรู้และความเข้าใจด้านการบริหาร จัดการทางการเงิน จะสามารถวางแผนการใช้จ่ายและการออมเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการเงิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมการให้ความรู้ทางการเงินแก่ ประชาชน เช่น การจัดอบรมด้านการวางแผนการเงิน การออม และการลงทุน เพื่อช่วยเสริมสร้าง วินัยทางการเงินและเพิ่มศักยภาพในการออมของประชาชนในระยะยาว รองลงมา คือ ปัจจัยด้าน ความพอใจในสภาพคล่อง ซึ่งประกอบด้วย ความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่าย ความต้องการถือเงินเพื่อ สำรองฉุกเฉิน และความต้องการถือเงินเพื่อการเก็งกำไร โดยพบว่าคนวัยทำงานให้ความสำคัญกับการ มีเงินสำรองเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนในอนาคต ดังนั้น สถาบันการเงินควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทางการเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการด้านสภาพคล่องของผู้บริโภค เช่น บัญชีเงินออมที่มี ความยืดหยุ่นในการถอนเงิน หรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ช่วยส่งเสริมการออมควบคู่กับการบริหาร สภาพคล่อง นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และรายจ่าย มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงาน ดังนั้น การส่งเสริม พฤติกรรมการออมควรคำนึงถึงลักษณะและบริบทของกลุ่มประชากรที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถ กำหนดแนวทางหรือมาตรการที่เหมาะสมกับพฤติกรรมทางการเงินของแต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของประชาชนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้นในการ วิจัยครั้งต่อไปควรมีการขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้กว้างขึ้น เช่น ศึกษาคนวัยทำงานในเขต ภูมิภาคอื่นของประเทศไทย หรือครอบคลุมทั้งประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายมากขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้ในช่วงกว้างมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการออมเพิ่มเติม นอกเหนือจาก ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินและปัจจัยความพอใจในสภาพคล่อง เช่น รายได้ ความมั่นคงใน อาชีพ ภาระหนี้สิน การวางแผนทางการเงิน หรือปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ผลการวิจัยมี ความครอบคลุมและสามารถอธิบายพฤติกรรมการออมได้ดียิ่งขึ้น

3. การศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงอย่างเดียว ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรม ทักษะคิด และแรงจูงใจในการออม ซึ่งจะช่วยให้สามารถอธิบายผลการวิจัยได้ชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). *รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย*. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- วิไล เอื้อปิยฉัตร. (2560). *ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณัฐวุฒิ สุขสมบูรณ์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเงินของคนวัยทำงาน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *รายได้ รายจ่าย และการออมของครัวเรือนของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Atkinson, A., & Messy, F. A. (2012). *Measuring financial literacy: Results of the OECD/International Network on Financial Education (INFE) pilot study*. Paris: OECD Publishing.
- Deaton, A. (1992). *Understanding consumption*. Oxford: Oxford University Press.
- Keynes, J. M. (1936). *The general theory of employment, interest and money*. London: Macmillan.
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). The economic importance of financial literacy: Theory and evidence. *Journal of Economic Literature*, 52(1), 5–44.
- Modigliani, F., & Brumberg, R. (1954). Utility analysis and the consumption function: An interpretation of cross-section data. In K. Kurihara (Ed.), *Post-Keynesian economics*. New Brunswick: Rutgers University Press.
- Shefrin, H., & Thaler, R. (1988). The behavioral life-cycle hypothesis. *Economic Inquiry*, 26(4), 609–643.
- Thaler, R. H. (1999). Mental accounting matters. *Journal of Behavioral Decision Making*, 12(3), 183–206.
- Tobin, J. (1958). Liquidity preference as behavior toward risk. *Review of Economic Studies*, 25(2), 65–86.
- Xiao, J. J. (2008). Applying behavior theories to financial behavior. In J. J. Xiao (Ed.), *Handbook of consumer finance research*. New York: Springer.
- Xiao, J. J., & O'Neill, B. (2016). Consumer financial education and financial capability. *International Journal of Consumer Studies*, 40(6), 712–721.

